

HİZMETE ÖZEL
T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 89780865-153-E.6202
Konu : Koronavirüs Tedbirleri/Mevsimlik
Tarım İşçileri

03/04/2020

AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI

- İlgi : a) Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği.
b) Mülga Başbakanlık 2017/6 sayılı Genelgesi.
c) İçişleri Bakanlığının 25.03.2020 tarih ve 5863 sayılı Talimatı.

Tüm Dünya'yı etkisi altına alan Koronavirüs (Covid-19) salgınının toplum sağlığı açısından oluşturduğu riski yönetebilmek adına sosyal hareketliliği ve insanlar arası teması azaltarak sosyal izolasyonun mutlak şekilde sağlanması hayati derecede öneme sahiptir.

Öte yandan salgın sürecinin, tarımsal üretime olan olumsuz etkisinin en az seviyede tutulması, gıda üretim ve tedarik zincirinin korunması üzerinde hassasiyetle durulması gereken diğer hususlardır.

Bu amaçla, tarımsal üretimin sürekliliği açısından oldukça önemli bir fonksiyona sahip olan mevsimlik tarım işçilerinin buldukları illerden başka illere gidişlerinde yaşanabilecek aksamaların, Koronavirüs salgınının yayılım hızında oluşturacağı olumsuz etkilerin en aza indirilebilmesi için ilgi (c) Bakanlık talimatında yer alan tedbirlere ilave olarak bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİ:

1- Tarımsal üretimin kesintiye uğramaması için gerek duyulan insan gücünün her ilin kendi imkanları ile karşılanması esastır. İnsan gücü ihtiyacının il içerisinde karşılanamaması halinde öncelik civar iller olmak üzere diğer illerden de mevsimlik tarım işçileri ile tarımsal üretimin sürekliliği sağlanacaktır. Ancak bu durum ilgili Valiliklerin izin verme şartına bağlı olarak gerçekleştirilecektir.

Bu şekilde iller arasında mevsimlik tarım işçisi hareketliliği olduğu takdirde işçilerin yola çıktıkları iller “**çıkış ili**”, tarımsal üretime katkı sağlayacağı il ise “**varış ili**” olarak tanımlanacaktır.

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ - tN1M6n - PCxhs1 - F6CzCC - tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

2- Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi amacıyla her ilde Valilerin başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odaları temsilcilerinin katılımıyla (İl Tarım ve Orman Müdürü, İl Sağlık Müdürü, İl AFAD Müdürü, İl Göç Müdürü, kolluk temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, Ziraat Odası Başkanı vb.) bir komisyon kurulacaktır.

Bu komisyonlarca;

a-) Tarımsal üretim kapasitesinin korunması ve/veya artırılması amacıyla alınması gereken tüm tedbirler planlanacak ve ilgili kurum, kuruluş ve meslek odalarınca eksiksiz uygulanması sağlanacaktır.

b-) İl dışından tarımsal insan gücü ihtiyacı varış ili Valiliklerince tespit edilerek, bu ihtiyacın karşılanabileceği Valiliklere bildirilecektir.

c-) Talepte bulunulan Valiliklerce ilgi (a) Yönetmelik hükümleri uyarınca Aracı Belgesi verilmiş kişiler veya işçi grubu temsilcileri aracılığıyla şehirlerarası seyahat edecek olan mevsimlik tarım işçileri belirlenecektir.

ç-) Mevsimlik tarım işçileri, her iki il Valiliğinin birlikte belirleyeceği zamanda, harekete geçirmeden önce gerekli sağlık kontrollerine tabi tutulduktan sonra toplu ulaşım araçları ile (seyrekleştirme kurallarına uygun olarak) çıkış ilinden transit şekilde varış iline gideceklerdir.

d-) Çıkış ilinde/ilçesinden seyahat edecek kişiler ve taşıyacak şoför dahil, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü veya Toplum Sağlığı Merkezleri tarafından sağlık kayıtlarından (HSYS vb.) evde tedavi izolasyonunda veya temaslı izolasyonunda bulunanların olup olmadığı kontrol edilecektir. Ayrıca İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü veya Toplum Sağlığı Merkezlerinin uygun gördüğü sağlık tesisinde/alanında Sağlık Bakanlığı'nın yayımlamış olduğu "Ayaktan Başvuran Hastalar İçin Olası COVID-19 Vaka Sorgulama Kılavuzu" kullanılarak sağlık kontrolünden geçirilecektir. Sorun tespit edilmeyenlere seyahat onayı Valiliklerin belirleyeceği belge üzerinden verilecektir. Ayrıca seyahat sırasında COVID-19 hastalığından korunmak amaçlı uyulacak kuralları içeren bilgilendirme yapılacaktır.

3- Varış illerince, illerine gelen mevsimlik tarım işçilerinin konaklayacakları alanların ilgi (b) Genelge ile belirlenen temel ihtiyaçlarının giderilmesine dair tedbirlerin yanı sıra Koronavirüs salgınınun yayılımının engellenmesi için gerekli tedbirler de alınacaktır.

Bu doğrultuda;

a-) İl/İlçe Hıfzıssıhha Kurulları kararları doğrultusunda sürecin yönetilmesi,

b-) Mevsimlik tarım işçilerinin konaklayacakları tesis/konteynır/çadırlarda yatak aralarının en az 1,5 (bir buçuk) metre olacak şekilde yerleştirilmesi, sosyal alanlarda kişiler arası sosyal izolasyon mesafesinin (en az 1,5 metre) korunması, kapalı alanın sıklıkla havalandırılması, havalandırılmıyorsa mesafelerin artırılması (en az 3 metre),

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ - tN1M6n - PCxhs1 - F6CzCC - tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

c-) adırlar arası mesafenin artırılması, bu yolla yerleşke alanında nem ve ıslaklığın en aza indirileceğı ortamın oluşturulması,

-) İl/İlçe Sağık Müdürlükleri ve toplum sağığı merkezlerince sağık hizmetlerinin verilmesi ve devamlılığının sağılanması,

d-) Mevsimlik tarım işçilerinin konakladıkları alanların yerel yönetimlerce düzenli olarak dezenfekte edilmesi,

e-) Konakladıkları alanlar ve çalışma ortamlarında içilebilir/ kullanılabilir uygun su temininin sağılanması ile katı ve evsel atıkların bertarafı ve evre koşullarının denetlenmesi,

f) Gelen kişilere yönelik konaklanan alanlarda su kaynaklarının yanında yeterince sabun bulunmasının temin edilmesi,

g-) Mevsimlik tarım işçilerinin toplu olarak buldukları alanlarda mutlaka WC-Banyo gibi kalıcı veya seyyar alanların oluşturulması, gerekli hijyen şartlarının sağılanması, bu amaçla AFAD İl Müdürlüklerinin imkanlarından faydalanılması,

ğ-) ocuklar için oluşturulan alanlarının temizliğine özel önem verilmesi,

h-) Gebe, lohusa, bebek, engelliler ve 65 yaş üzeri bireyler için gerekli halk sağığı tedbirlerinin alınmasının sağılanması gibi tedbirler alınacaktır.

B- HAYVANCILIK FAALİYETLERİ

1- Kış aylarında konakladıkları illerden hayvanlarını otlatmak üzere başka illere yaya ya da motorlu ulaşım araçlarıyla gidecek olan “göçerler”, ilgili mevzuatında belirlenen izinler alınmak kaydıyla 01 Mayıs 2020 tarihinden sonra müsaade edilecektir.

2- Arıcılıkla işğil eden kişilerin faaliyetlerine ilgili mevzuatında getirilen kurallara uymaları halinde herhangi bir kısıtlama getirilmeyecektir.

3- Gerek arıcıların gerekse göçerlerin şehirlerarası intikale başlamadan önce başta ulaşım araçları olmak üzere ilgili ekipmanlarını dezenfekte ettirmeleri ve kendileri ile ilgili sağık kontrollerini yapmış olmaları şarttır.

4- Göçerler ve arıcıların gittikleri yerlerde mümkün olduğunca yerel halkla temas etmemeleri için gerekli önlemler alınacaktır.

Vali/Kaymakamlarımız tarafından şehirlerarası seyahat etmesi gereken mevsimlik tarım işçileri ile hayvancılıkla işğil edenler için yukarıda belirlenen veya uygun görülecek başka tedbirlerin ivedilikle planlanması/uygulanması, uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ-tN1M6n-PCxhs1-F6CzCC-tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

Süleyman SOYLU
Bakan

Dağıtım:

Gereği:

81 İL VALİLİĞİNE
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞINA
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ
BAŞKANLIĞI

Bilgi:

CUMHURBAŞKANLIĞINA
(Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı)
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL
HİZMETLER BAKANLIĞINA
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞINA
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞINA
SAĞLIK BAKANLIĞINA
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞINA
TİCARET BAKANLIĞINA
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI
BAKANLIĞINA

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ - tN1M6n - PCxhs1 - F6CzCC - tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

HİZMETE ÖZEL
T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 89780865-153-E.6202
Konu : Koronavirüs Tedbirleri/Mevsimlik
Tarım İşçileri

03/04/2020

D O S Y A

- İlgi : a) Tarımda İş Aracılığı Yönetmeliği.
b) Mülga Başbakanlık 2017/6 sayılı Genelgesi.
c) İçişleri Bakanlığının 25.03.2020 tarih ve 5863 sayılı Talimatı.

Tüm Dünya'yı etkisi altına alan Koronavirüs (Covid-19) salgınının toplum sağlığı açısından oluşturduğu riski yönetebilmek adına sosyal hareketliliği ve insanlar arası teması azaltarak sosyal izolasyonun mutlak şekilde sağlanması hayati derecede öneme sahiptir.

Öte yandan salgın sürecinin, tarımsal üretime olan olumsuz etkisinin en az seviyede tutulması, gıda üretim ve tedarik zincirinin korunması üzerinde hassasiyetle durulması gereken diğer hususlardır.

Bu amaçla, tarımsal üretimin sürekliliği açısından oldukça önemli bir fonksiyona sahip olan mevsimlik tarım işçilerinin buldukları illerden başka illere gidişlerinde yaşanabilecek aksamaların, Koronavirüs salgınının yayılım hızında oluşturacağı olumsuz etkilerin en aza indirilebilmesi için ilgi (c) Bakanlık talimatında yer alan tedbirlere ilave olarak bazı tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bu kapsamda;

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİ:

1- Tarımsal üretimin kesintiye uğramaması için gerek duyulan insan gücünün her ilin kendi imkanları ile karşılanması esastır. İnsan gücü ihtiyacının il içerisinde karşılanamaması halinde öncelik civar iller üzere diğer illerden de mevsimlik tarım işçileri ile tarımsal üretimin sürekliliği sağlanacaktır. Ancak bu durum ilgili Valiliklerin izin verme şartına bağlı olarak gerçekleştirilebilecektir.

Bu şekilde iller arasında mevsimlik tarım işçisi hareketliliği olduğu takdirde işçilerin yola çıktıkları iller “**çıkış ili**”, tarımsal üretime katkı sağlayacağı il ise “**varış ili**” olarak tanımlanacaktır.

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ - tN1M6n - PCxhs1 - F6CzCC - tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

2- Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi amacıyla her ilde Valilerin başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odaları temsilcilerinin katılımıyla (İl Tarım ve Orman Müdürü, İl Sağlık Müdürü, İl AFAD Müdürü, İl Göç Müdürü, kolluk temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, Ziraat Odası Başkanı vb.) bir komisyon kurulacaktır.

Bu komisyonlarca;

a-) Tarımsal üretim kapasitesinin korunması ve/veya artırılması amacıyla alınması gereken tüm tedbirler planlanacak ve ilgili kurum, kuruluş ve meslek odalarınca eksiksiz uygulanması sağlanacaktır.

b-) İl dışından tarımsal insan gücü ihtiyacı varış ili Valiliklerince tespit edilerek, bu ihtiyacın karşılanabileceği Valiliklere bildirilecektir.

c-) Talepte bulunulan Valiliklerce ilgi (a) Yönetmelik hükümleri uyarınca Aracı Belgesi verilmiş kişiler veya işçi grubu temsilcileri aracılığıyla şehirlerarası seyahat edecek olan mevsimlik tarım işçileri belirlenecektir.

ç-) Mevsimlik tarım işçileri, her iki il Valiliğinin birlikte belirleyeceği zamanda, harekete geçirmeden önce gerekli sağlık kontrollerine tabi tutulduktan sonra toplu ulaşım araçları ile (seyrekleştirme kurallarına uygun olarak) çıkış ilinden transit şekilde varış iline gideceklerdir.

d-) Çıkış ilinde/ilçesinden seyahat edecek kişiler ve taşıyacak şoför dahil, İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü veya Toplum Sağlığı Merkezleri tarafından sağlık kayıtlarından (HSYS vb.) evde tedavi izolasyonunda veya temaslı izolasyonunda bulunanların olup olmadığı kontrol edilecektir. Ayrıca İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü veya Toplum Sağlığı Merkezlerinin uygun gördüğü sağlık tesisinde/alanında Sağlık Bakanlığı'nın yayımlanmış olduğu "Ayaktan Başvuran Hastalar İçin Olası COVID-19 Vaka Sorgulama Kılavuzu" kullanılarak sağlık kontrolünden geçirilecektir. Sorun tespit edilmeyenlere seyahat onayı Valiliklerin belirleyeceği belge üzerinden verilecektir. Ayrıca seyahat sırasında COVID-19 hastalığından korunmak amaçlı uyulacak kuralları içeren bilgilendirme yapılacaktır.

3- Varış illerince, illerine gelen mevsimlik tarım işçilerinin konaklayacakları alanların ilgi (b) Genelge ile belirlenen temel ihtiyaçlarının giderilmesine dair tedbirlerin yanı sıra Koronavirüs salgınınun yayılımının engellenmesi için gerekli tedbirler de alınacaktır.

Bu doğrultuda;

a-) İl/İlçe Hıfzıssıhha Kurulları kararları doğrultusunda sürecin yönetilmesi,

b-) Mevsimlik tarım işçilerinin konaklayacakları tesis/konteynır/çadırlarda yatak aralarının en az 1,5 (bir buçuk) metre olacak şekilde yerleştirilmesi, sosyal alanlarda kişiler arası sosyal izolasyon mesafesinin (en az 1,5 metre) korunması, kapalı alanın sıklıkla havalandırılması, havalandırılmıyorsa mesafelerin artırılması (en az 3 metre),

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ - tN1M6n - PCxhs1 - F6CzCC - tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

c-) Çadırlar arası mesafenin artırılması, bu yolla yerleşke alanında nem ve ıslaklığın en aza indirileceği ortamın oluşturulması,

ç-) İl/İlçe Sağlık Müdürlükleri ve toplum sağlığı merkezlerince sağlık hizmetlerinin verilmesi ve devamlılığının sağlanması,

d-) Mevsimlik tarım işçilerinin konakladıkları alanların yerel yönetimlerce düzenli olarak dezenfekte edilmesi,

e-) Konakladıkları alanlar ve çalışma ortamlarında içilebilir/ kullanılabilir uygun su temininin sağlanması ile katı ve evsel atıkların bertarafı ve çevre koşullarının denetlenmesi,

f) Gelen kişilere yönelik konaklanan alanlarda su kaynaklarının yanında yeterince sabun bulunmasının temin edilmesi,

g-) Mevsimlik tarım işçilerinin toplu olarak buldukları alanlarda mutlaka WC-Banyo gibi kalıcı veya seyyar alanların oluşturulması, gerekli hijyen şartlarının sağlanması, bu amaçla AFAD İl Müdürlüklerinin imkanlarından faydalanılması,

ğ-) Çocuklar için oluşturulan alanlarının temizliğine özel önem verilmesi,

h-) Gebe, lohusa, bebek, engelliler ve 65 yaş üzeri bireyler için gerekli halk sağlığı tedbirlerinin alınmasının sağlanması gibi tedbirler alınacaktır.

B- HAYVANCILIK FAALİYETLERİ

1- Kış aylarında konakladıkları illerden hayvanlarını otlatmak üzere başka illere yaya ya da motorlu ulaşım araçlarıyla gidecek olan “göçerler”, ilgili mevzuatında belirlenen izinler alınmak kaydıyla 01 Mayıs 2020 tarihinden sonra müsaade edilecektir.

2- Arıcılıkla iştigal eden kişilerin faaliyetlerine ilgili mevzuatında getirilen kurallara uymaları halinde herhangi bir kısıtlama getirilmeyecektir.

3- Gerek arıcıların gerekse göçerlerin şehirlerarası intikale başlamadan önce başta ulaşım araçları olmak üzere ilgili ekipmanlarını dezenfekte ettirmeleri ve kendileri ile ilgili sağlık kontrollerini yapmış olmaları şarttır.

4- Göçerler ve arıcıların gittikleri yerlerde mümkün olduğunca yerel halkla temas etmemeleri için gerekli önlemler alınacaktır.

Vali/Kaymakamlarımız tarafından şehirlerarası seyahat etmesi gereken mevsimlik tarım işçileri ile hayvancılıkla iştigal edenler için yukarıda belirlenen veya uygun görülecek başka tedbirlerin ivedilikle planlanması/uygulanması, uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi hususunda;

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ-tN1M6n-PCxhs1-F6CzCC-tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL

Süleyman SOYLU
Bakan

Dağıtım:

Gereği:

81 İL VALİLİĞİNE
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE
JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞINA
AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ
BAŞKANLIĞI

Bilgi:

CUMHURBAŞKANLIĞINA
(Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı)
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL
HİZMETLER BAKANLIĞINA
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞINA
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞINA
SAĞLIK BAKANLIĞINA
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞINA
TİCARET BAKANLIĞINA
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI
BAKANLIĞINA

02/04/2020	Avrupa Birliği Uzmanı	: Mustafa AVCI
02/04/2020	Daire Başkanı	: Mehmet YÜZER
02/04/2020	Genel Müdür Yardımcısı	: Nurtaç ARSLAN
02/04/2020	Genel Müdür	: Ali ÇELİK
02/04/2020	Vali-Bakan Yardımcısı	: Muhterem İNCE

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (yJJDQJ - tN1M6n - PCxhs1 - F6CzCC - tFUMZDv5) kodunu yazınız.

HİZMETE ÖZEL